

Izvještaj o radu i poslovanju za 2016.godinu

JAVNA USTANOVA

CENTAR ZA SOCIJALNI RAD

T U Z L A

**IZVJEŠTAJ O RADU I POSLOVANJU ZA PERIOD OD 01.01.DO 31.12.
2016.GODINE**

Tuzla, marta 2017.godine

SADRŽAJ

1. UVOD.....	str.1
1.1. Opći podaci o ustanovi	1
1.2. Osnivački akt i oblik organizovanja.....	1
1.3. Upravljanje ustanovom.....	1
1.4. Programski ciljevi i zadaci Centra.....	1
2. ORGANIZACIJA RADA.....	3
2.1. Rad stručnih timova.....	4
2.2. Rad stručnih radnika.....	5
2.3. Ukupan broj predmeta, obrađenih slučajeva i intervencija.....	6
2.3.1. Ukupan broj predmeta.....	6
2.3.2. Ukupan broj obrađenih slučajeva.....	6
2.3.3. Ukupan broj intervencija socijalne zaštite.....	6
3. OBLICI I MJERE ZAŠTITE I STARATELJSTVA.....	6
3.1. Socijalna zaštita.....	7
3.1.1. Novčane i druge materijalne pomoći.....	7
3.1.2. Prava po osnovu invaliditeta.....	7
3.1.3. Djeca ugrožena porodičnom situacijom.....	7
3.1.4. Djeca sa smetnjama u psihofizičkom razvoju.....	8
3.1.5. Punoljetne osobe sa smetnjama u psihofizičkom razvoju.....	8
3.1.6. Punoljetne osobe koje nemaju dovoljno prihoda za izdržavanje po starosnoj strukturi i spolu.....	8
3.1.7. Punoljetne osobe kojima je zbog posebnih okolnosti potrebna socijalna zaštita..	9
3.1.8. Korisnici subvencioniranja troškova.....	9

3.1.9. Starateljstvo.....	9
3.1.10. Usvojenje.....	10
3.1.11. Smještaj djece i odraslih u porodice i ustanove.....	10
3.1.12. Razvrstavanje djece i omladine sa smetnjama u psihofizičkom razvoju.....	10
4. CIVILNE ŽRTVE RATA.....	10
5. ZAŠTITA PORODICE SA DJECOM.....	11
6. ZDRAVSTVENA ZAŠTITA.....	13
7. PSIHOSOCIJALNA ZAŠTITA.....	13
8. RAD NA PRVENCIJI I SPREČAVANJU NEGATIVNIHDRUŠTVENIH POJAVA.....	14
8.1. Rad sa odgojno zapuštenom i delikventnom djecom i omladinom.....	14
8.2 Nasilje u porodici.....	17
8.3 Prostitucija i trgovina ljudima.....	18
8.4. Skitnja i prosjačenje.....	18
8.5. Alkoholizam i narkomanija.....	19
9. POSREDOVANJE	19
9.1. Posredovanje u razvodu brakova.....	19
9.2. Posredovanje sa osuđenim licima i njihovim porodicama.....	20
10. ADMINISTRATIVNO-TEHNIČKI POSLOVI.....	21
11. SARADNJA SA OSNIVAČEM I DRUGIM SUBJEKTIMA.....	21
12. ZAPOSŁJAVANJE, UČEŠĆE NA SEMINARIMA I EDUKACIJAMA.....	22
13.REZULTATI POSLOVANJA.....	22
13.1.Broj i struktura zaposlenih.....	22
13.2.Isplata plata i naknada.....	23
13.3. Naknade troškova zaposlenih.....	24
13.4. Struktura prihoda i rashoda.....	24

13.5. Podaci o obavezama i dobavljačima.....	29
14.REALIZACIJAPROJEKTA.....	30
15. ZAKLJUČCI, MJERE I IZVORI PODATAKA.....	32
15.1. Zaključci.....	32
15.2. Mjere.....	33
15.3.Izvori podataka.....	33

1. UVOD

1.1. Opći podaci o Ustanovi

Centar za socijalni rad Tuzla je Javna ustanova čiji je osnivač Općina Tuzla i koja je organizovana u skladu sa Zakonom o ustanovama (Sl. novine RBiH broj 6/92 i 13/94).

Grad Tuzla kao osnivač finansira djelatnost Centra odnosno materijalne troškove i plaće zaposlenih, a Kantonalno ministarstvo rada, socijalne politike i povratka, odnosno Vlada TK i Federalno ministarstvo rada i socijalne politike finansira oblike zaštite po Zakonu o socijalnoj zaštiti, zaštiti civilnih žrtava rata i porodici sa djecom.

1.2.Osnivački akt i oblik organizovanja

Centar za socijalni rad Tuzla osnovan je Odlukom Nadzornog odbora Općine Tuzla 30. marta 1959.godine, a počeo je sa radom polovinom aprila te iste godine. Sjedište Javne ustanove je u ulici Kozarčka bb.

1.3.Upravljanje ustanovom

Organ upravljanja i rukovodjenja u JU Centar za socijalni rad Tuzla su:

1 Upravni odbor

2. Direktor

Upravni odbor imenovan je Rješenjem općinskog načelnika o konačnom imenovanju predsjednika i članova Upravnog odbora JU "Centra za socijalni rad "Tuzla broj:02-34-3093-2016 od 11.05.2016.godine, a sastoji se od dva člana iz reda osnivač i jedan član iz reda zaposlenih u Ustanovi. Upravni odbor. Centra djeluje u skladu sa Pravilima JU Centra za socijalni rad Tuzla, Pravilnikom o radu, Pravilnikom o kancelarijskom i arhivskom poslovanju, Pravilnikom o zaštiti od požara, Pravilnikom o zaštiti na radu i Pravilnikom o čuvanju tajnih podataka.

Upravni odbor čine tri člana:

1. Alma Bubić, predsjednica

2. Redžić Asja, član

3. Stjepić Božo, član, iz reda uposlenika

Organ rukovodjenja Ustanove je direktor. Direktora Ustanove imenuje Upravni odbor na osnovu konkursa koji se objavljuje u javnom glasilu, uz suglasnost Osnivača. Direktor organizuje i upravlja radom Ustanove, zastupa Ustanovu prema trećim licima i odgovoran je za zakonitost rada Ustanove.

1.4. PROGRAMSKI CILJEVI I ZADACI CENTRA

Centar djeluje u skladu sa svojim Pravilima poštujući ustavna i zakonska načela.

Pravilima Centra utvrđeni su sljedeći programski ciljevi i zadaci:

- rješava u prvom stepenu zahtjeve za ostvarivanje prava iz socijalne zaštite, zaštite civilnih žrtava rata, zaštite porodice sa djecom i drugih prava u skladu sa zakonima;
- otkriva, prati i proučava probleme; pojave iz oblasti socijalne, dječije i porodične zaštite;
- neposredno pruža usluge i oblike socijalne zaštite porodice sa djecom, otklanja posljedice stanja socijalnih potreba i problema koji su ustanovljeni kod korisnika; programira i planira ostvarivanje i razvoj socijalne zaštite na području Grada; provodi aktivnosti koje se odnose na pružanje pomoći licima izloženim zlostavljanju i nasilju u porodici, u skladu sa zakonima; saraduje sa nadležnim institucijama na otklanjanju, identifikovanju i stručnom tretmanu ovisnika od alkohola i opojnih droga, u skladu sa zakonima;
- obavlja savjetovani rad;

- obavlja poslove i ima ovlaštenja organa starateljstva utvrđene porodičnim zakonom, te drugim zakonima i propisima;
- vodi propisanu evidenciju, prikuplja dokumentaciju o korisnicima socijalne zaštite, oblicima i uslugama socijalne zaštite, korisnicima civilnih žrtava rata i zaštiti porodice sa djecom;
- stručno razvija i unapređuje mrežu socijalnih partnerskih ustanova (vladinih i nevladinih);
- razvija i unapređuje alternativne, institucionalne, vaninstitucionalne oblike socijalne zaštite, oblike samopomoći, susjedske pomoći i druge vidove aktivnog odnosa građana na prevenciji, sprečavanju i saniranju životnih poteškoća svojih građana, a naročito lica izloženih zlostavljanju i nasilju u porodici, starih lica bez porodičnog staranja, materijalno neosiguranih i za rad nesposobnih lica, lica sa invaliditetom i lica ometenih u fizičkom ili psihičkom razvoju, odgojno zanemarene ili zapuštene djece ili djece bez roditeljskog staranja i lica sa društveno negativnim ponašanjem;
- inicira i podržava organizovanje raznih socijalnih, pedagoških, psiholoških, pravnih i drugih savjetovališta;
- saraduje sa građanima, mjesnim zajednicama, pravnim licima, udruženjima građana, pravosudnim organima i drugim organima i institucijama koje mogu doprinijeti unapređenju kvaliteta socijalnog rada i socijalne zaštite;
- poslove iz oblasti socijalne zaštite, zaštite civilnih žrtava rata i zaštite porodice sa djecom, za raseljena lica i izbjeglice, koji su mu povjereni.

Socijalna politika je državna djelatnost koja se sastoji u preraspodjeli nacionalnog dohotka s ciljem rješavanja socijalnih rizika kao što su bolest, nezaposlenost, invalidnost, smrt hranitelja, pomoć porodici. Zatim, to je djelatnost koja teži ujednačavanju životnih uslova ljudi i konačno, socijalna politika ima za cilj pomagati, rješavati probleme ranjivih socijalnih grupa, tj. onih koje se nalaze u najtežem položaju. Prema tome, socijalna politika je vrlo opsežna djelatnost države kojoj pomažu razne organizacije-humanitarne, privatne, neprofitne i slične.

Socijalna zaštita je najsloženija oblast društvenog života i kao takva definisana je ustavima i zakonima kao djelatnost od posebnog društvenog interesa. U svojoj osnovi socijalna zaštita je usmjerena na osiguranje socijalne sigurnosti građana i porodica koje se sticajem različitih životnih okolnosti, nalaze u stanju socijalne potrebe.

U FBiH socijalna zaštita je uređena fragmentarno i u osnovnim pravima definisana je na federalnom nivou, a obaveze prema korisnicima smještene su na nivou kantona, gradova i općina. Različitost naknada u kantonima dodatno povećava nepravdu prema licima u stanju socijalne potrebe čime se krše međunarodni dokumenti iz ove oblasti.

Poseban problem predstavljaju one kategorije stanovništva, koje su sve siromašnije, a niti po jednom postojećem zakonu ne mogu ostvariti prava ni na jedan oblik socijalne zaštite. To su prije svega, penzioneri, zatim radno sposobna lica koja su zaposlena ali bez materijalnih primanja, oboljeli iz ove kategorije kojima su potrebna stalna novčana sredstva za liječenje i

drugi.

Na porast siromaštva i broja lica u stanju socijalne potrebe u 2016.godini u gradu Tuzla pored ukupne ekonomske situacije u zemlji i privrednih problema koji nastaju usljed odlaska u stečaj mnogih firmi, pogoršane zdravstvene slike stanovnika sa povećanim brojem teških oboljenja (karcinoma, mentalnih oboljenja, tuberkuloze i drugih teških oboljenja), povećanog broj penzionera koji ostaju nezbrinuti od svojih najbližih, i uopšte ugroženosti porodice kao osnovne ćelije društva, ono što najviše ugrožava rad Centra za socijalni rad Tuzla su zaostaci neisplaćenih sredstava korisnicima iz Budžeta Tuzlanskog kantona koje su u zaostatku po nekoliko mjeseci već tri godine i trenutna situacija je ovakva:

- stalne novčane pomoći (117,00KM) isplaćuju se sa zaostatkom od 5 mjeseci
- porodični smještaj za djecu isplaćuju se sa zaostatkom od 6 mjeseci
- porodični smještaj za odrasle isplaćuju se sa zaostatkom od 5 mjeseci
- dječiji doadatk(20,00KM po djetetu) isplaćuju se sa zaostatkom od 10 mjeseci
- uvećani dodatak za djecu sa oboljenjima isplaćuje se sa zaostatkom od 10 mjeseci
- jednokratne novčane pomoći za lica u stanju socijalne potrebe isplaćene su za 12 mjesec 2016.godine, a u ovoj godini još nismo dobili sredstva za jednokratne pomoći. Pored toga ovaj iznos se svake godine smanjuje (umjesto da se povećava zbog povećanog broja korisnika i zbog loše ekonomske situacije) tako da je u 2010.godini iznosio 160.000,00 KM na godisnjem nivou a u prošloj godini smo imali na raspolaganju samo 46.990,00 KM.

- jednokratne pomoć za nezaposlene porodilje isplaćene su za 12/2016 (u 2017. godini nije donesena odluka da će se isplaćivati

- prevoz za djecu se isplaćuje sa zaostatkom od 5 mjeseci

- refundacije za porodilje u radnom odnosu su isplaćene poslodavcima za 11 mjesec/2015.

Ovo su pokazatelji diskriminacije svih korisnika socijalne zaštite od strane Vlade Tuzlanskog kantona kao i kršenje Zakona o izvršenju Budžeta Tuzlanskog kantona gdje su isplate za socijalna davanja odmah nakon isplata kreditnih dugovanja i plaća znači na trećem mjestu, ali se Zakon godinama ne poštuje.

Ovakva postupanja i manjak brige prema najugroženijim kategorijama društva od strane Vlade Tuzlanskog kantona dovodi do povećanja umjesto do smanjenja broja lica u stanju socijalne potrebe, jer se takvim licima i nakon uvođenja u pravo po Zakonu o socijalnoj zaštiti, zaštiti civilnih žrtava rata i zaštiti porodice sa djecom novčane naknade isplaćuju nakon šest do deset mjeseci od priznavanja prava te se njihovo stanje socijalne potrebe ne rješeva niti dolaze u bolji položaj iako si korisnici nekog prava po navedenom Zakonu.

2. ORGANIZACIJA RADA

Centar svoju djelatnost obavlja preko osnovnih organizacionih jedinica-Službi, a to su:

I Služba socijalne zaštite i starateljstva;

II Služba finansijsko-računovodstvenih poslova

III Služba pravnih i općih poslova

IV Porodično savjetovanište.

U Službi socijalne zaštite obavljaju se svi poslovi iz domena planiranja razvoja i ostvarivanja, svih vidova socijalne zaštite, dječije i porodične zaštite, vrši stručna obrada zahtjeva po pravima iz ove oblasti i rješava u prvom stepenu, obavljaju svi poslovi po pitanju starateljstva, civilnih žrtava rata, kao i drugi poslovi socijalne zaštite utvrđenih zakonom.

Službu socijalne zaštite čine:

- rukovodilac Službe
- psiholog
- psiholog-pedagog
- pravnik
- sociolog
- defektolog
- stručni saradnik za socijalnu zaštitu-socijalni radnik,
- referent za pravne poslove
- administrativni službenik

Služba finansijsko-računovodstvenih poslova obavlja sve uobičajene poslove neophodne za poslovanje Centra u ovoj oblasti, te obezbjeđuje finansijsko poslovanje u skladu sa pozitivnim zakonskim propisima. U Službi se obavljaju poslovi evidencije novčanih pomoći i naknada, mjesečne promjene, izrada mjesečnih trebovanja sredstava iz resornog Ministarstva TK, vrše se usklađivanja mjesečnih isplata, izrada izvještaja i informacija o pravima korisnika i izrada mjesečnih izvještaja o utrošku finansijskih sredstava prema osnivaču

.

Službu finansijsko-računovodstvenih poslova čine:

- rukovodilac Službe
- ekonomista
- službenik obračuna plaća
- operator za unos podataka.

U službi pravnih i opštih poslova obavljaju se svi pravni i opšti poslovi, organizuje rad svih ostalih Službi u skladu sa mogućnostima Centra i potrebama korisnika. Također se obezbjeđuje zaštita i održavanje zgrade u kojoj se odvija djelatnost, kao i cjelokupne imovine Centra, što podrazumijeva i održavanje higijene. Ova služba obavlja i organizuje i druge poslove u skladu sa potrebama i interesima Centra kao i zahtjevima Upravnog odbora i osnivača.

Službu pravnih i opštih poslova čine:

- rukovodilac Službe
- pravnik
- upravni službenik
- službenik protokola
- arhivar
- vozač putničkog automobila
- daktilograf
- čistačica prostorija

Porodično savjetovalište pruža pomoć u savladavanju poteškoća, stvaranju uslova za očuvanje i razvoj ličnih mogućnosti, te odgovornijeg odnosa pojedinca prema samom sebi, porodici i društvu, kao i sticanje znanja i vještina koje pozitivno utiču na odnose među partnerima i odnose unutar porodice.

Porodično savjetovalište čine:

- savjetnik-sistemske praktičar
- sistemski psihoterapeut.

2.1 RAD STRUČNIH TIMOVA

U Centru su radila **tri stručna tima**

- **Stručni tim za zaštitu djece sačinjavaju:** pravnik, psiholog-pedagog, odnosno, psiholog ili pedagog, socijalni radnik po području ili zaduženju. **Stručni tim za zaštitu djece** održao je 150 sastanaka. Bavio se uglavnom poslovima starateljstva, smještajem djece u porodice, domove, popisom i zaštitom imovine, usvojenjima, posredovanjem kod nesređenih odnosa u porodici, posredovanjem u mirenju bračnih partnera, povjeravanjem djece prije razvoda braka i održavanjem ličnih odnosa i neposrednih kontakata djece i roditelja i obradom maloljetnika pri sklapanju brakova.

- **Stručni tim za zaštitu djece ometene u psihičkom i fizičkom razvoju i delinkventne djece** održao je 50 sastanaka. Ovaj stručni tim sačinjavaju: defektolog, psiholog-pedagog, odnosno psiholog ili pedagog, pravnik, socijalni radnik po području ili zaduženju Koordinator tima je defektolog. Bavio se uglavnom smještajem djece u škole, zavode i porodice, smještajem u odgojne ustanove, obradom i smještajem u VPD i maloljetničke zatvore, provodio je mjere pojedinačnog nadzora i upućivanja u Disciplinski centar i radio sa djecom po povratku iz određene ustanove.

- **Stručni tim za zaštitu poslovno nesposobnih, starih i drugih lica** održao je 105 sastanaka. Stručni tim za zaštitu poslovno nesposobnih, starih i drugih lica: pravnik, psiholog-pedagog, odnosno, psiholog ili pedagog, socijalni radnik po području ili zaduženju. Bavio se pokretanjem postupka za oduzimanje poslovne sposobnosti, postavljanjem staraoca, zaštitom imovine poslovno nesposobnih lica, smještajem u porodice i ustanove socijalne zaštite, radom sa alkoholičarima, narkomanima i drugim, ostvarivanjem prava na materijalnu pomoć i rješavanje stambenih potreba, obezbjeđivanjem pomoći za sahranu umrlih lica i dr.

2.2. RAD STRUČNIH RADNIKA

U 2016.godini u Centru je bilo zaposleno 35 radnika od toga 28 su bile žene. Poslove stručnog socijalnog i drugog rada iz oblasti socijalne zaštite, zaštite civilnih žrtava rata i porodica sa djecom obavljalo je 12 socijalnih radnika, 4 pravnik, 2 pedagoga-psihologa, 1 psiholog, 2 sociologa i 1 dipl. ekonomista. Uz to bilo je angažovano 10 administrativnih radnika i 3 kao pomoćno osoblje.

Rađeno je sa građanima iz svih mjesnih zajednica koje čine grad Tuzlu a koji su se našli u stanju socijalne potrebe, odnosno kojima su bile potrebne usluge iz oblasti socijalne ili porodične zaštite. Obradeno je ukupno 4700 predmeta. Obraćao se veliki broj građana čijim zahtjevima su uposlenici Centra nastojali udovoljiti u skladu sa zakonom i raspoloživim materijalnim i drugim sredstvima. Bilo je mnogo i onih čijim zahtjevima nisu mogli udovoljiti zbog toga što ih nema niti u jednom zakonu, a u teškoj su materijalnoj i zdravstvenoj situaciji (npr. radnici pogrešno privatiziranih firmi koji su ne svojom krivicom ostali bez posla, veliki broj penzionera i sl.).

Stručni radnici Centra pomogli su građanima koji su se našli u različitim problemima i teškoćama. U toku jednog radnog dana svi su u prosjeku primali 10-15 građana radi davanja stručnih uputa i savjeta, prikupljanja dokumentacije, izrade analiza, razmjene informacija i

davanja određenih stručnih mišljenja. Procjenjuje se da je obavljeno više od 17 hiljada takvih neposrednih razgovora, a nekoliko puta više ih je obavljeno telefonskim putem.

Stručni radnici Centra su u 2016. godini izradili 1565 anamneza (izvještaja o ličnim, porodičnim, materijalnim i drugim prilikama) 425 rješenja, 1517 revizija, 2690 izvještaja, analiza i sl. Osim toga radili su na saniranju porodičnih odnosa i konfliktnih situacija u 513 slučaja, određivanju posebnog i privremenog staratelja 178 slučaja, smještaju djece i odraslih u porodice i ustanove, na reviziji starateljstva, reviziji novčanih pomoći, itd. Učestvovali su u radu stručnih timova 305 puta, u svakodnevnom dežurstvima 365 puta, u savjetovalištim 118 puta.

Poslovi socijalnog stručnog rada obuhvataju i rad na terenu, kao što su uvid u porodičnu situaciju (1033), rad sa licima koji imaju problema sa mentalnim zdravljem (536), licima sa društveno negativnim ponašanjem (207), žrtvama nasilja u porodici (475), prisustvo sudskim ročištima (107), popraćaj djece i odraslih u porodice i ustanove (76), ostvarivanje saradnje sa mjesnim zajednicama i drugim institucijama (1139), ostvarivanje saradnje sa vladinim i nevladinim organizacijama (398). Posredovali su u radu sa osuđenim licima i njihovim porodicama i pružali im stručnu pomoć u 107 slučajeva, te novčanu i drugu pomoć u 183 slučaja. Radili su sa 81 porodicom alkoholičara i 27 porodica narkomana, te im pružali pomoć u liječenju, smještaju u ustanove i materijalnu pomoć. Sve navedene i mnoge druge, ovdje ne navedene poslove, stručni radnici Centra obavili su veoma uspješno i pored toga što je i u 2016. godini postojao nedostatak kadrova i sredstava.

2.3. UKUPAN BROJ PREDMETA, OBRAĐENIH SLUČAJEVA I INTERVENCIJA

2.3.1. Ukupan broj predmeta

TABELA br. 1.

Prvostepeni postupak			Drugostepeni postupak			Obična pošta		
UPI 1	2015	2016	UPI 2	2015	2016		2015	2016
- riješeno	3719	4433	- riješeno	64	48	- riješeno	1597	1657
- neriješeno	89	93	- neriješeno	16	16	- neriješeno	34	31

ukupno

zaprimljeno	3808	4526	80	64	1631	1688
-------------	------	------	----	----	------	------

Iz ove tabele je vidljivo da je u 2016.godini u odnosu na 2015.godinu povećan broj predmeta u prvostepenom upravnom postupku za 718 predmeta, a smanjen je broj predmeta u drugostepenom upravnom postupku za 16 predmeta.

2.3.2. Ukupan broj obrađenih slučajeva

TABELA br. 2.

ZA DJECU I OMLADINU		ZA ODRASLE	
2015	2016	2015	2016
1700	1780	8100	8320

Ukupan broj obrađenih slučajeva u 2016.godini u odnosu na 2015.godinu veći je za djecu i omladinu za 80, a za odrasle za 220 slučajeva.

2.3.3. Ukupan broj intervencija socijalne zaštite

TABELA br. 3

ZA DJECU I OMLADINU		ZA ODRASLE	
2015	2016	2015	2016
1650	1700	11200	11400

Ukupan broj intervencija socijalne zaštite u 2016.godini u odnosu na 2015.godinu je veći za djecu i omladinu za 50 slučajeva, a za odrasle za 200 slučajeva.

3. OBLICI I MJERE ZAŠTITE I STARATELJSTVA

Oblici i mjere zaštite regulisani su Zakonom o osnovama socijalne zaštite, zaštite civilnih žrtava rata i porodice sa djecom FBiH (osnovni oblici) i Zakonom o socijalnoj zaštiti, zaštiti civilnih žrtava rata i porodice sa djecom Tuzlanskog kantona (dopunski oblici), te Porodičnim zakonom FBiH, kao i drugim zakonskim i podzakonskim aktima.

3.1. SOCIJALNA ZAŠTITA

U oblasti socijalne zaštite u 2016.godini rađeno je na :

- pružanju novčanih i drugih materijalnih pomoći;
- porodičnoj zaštiti;
- smještaju djece i omladine u druge porodice;
- smještaju djece i odraslih u ustanove socijalne zaštite;
- starateljstva i usvojenja;
- razvrstavanja djece i omladine sa smetnjama u psihofizičkom razvoju.

3.1.1. Novčane i druge materijalne pomoći

TABELA br. 4

	Broj	Uplaćena	Broj	Uplaćena
Vrste pomoći	korisnika	sredstva	korisnika	sredstva
	2015	2015	2016	2016
- stalne novčane pomoći	624	972.686,00	675	870.181,60
- jednokratne pomoći	470	70.000,00	441	46.990,00
- izuzetne jednokratne pomoći	2	1.500,00	1	730,00
- privremene novčane pomoći	-	-	-	-
UKUPNO	1096	1.044.196,00	1117	917.801,60

Iz tabele je vidljivo da je u 2016. u odnosu na 2015. godinu povećan broj korisnika stalnih novčanih pomoći za 51, a uplaćena su manja sredstva za 102.514,40 KM. U 2016. u odnosu na 2015. godinu broj korisnika jednokratnih pomoći manji je za 29 korisnika i uplaćena su manja sredstva u iznosu od 23.110 KM. Izuzetne jednokratne pomoći smanjene su za 1 korisnika, a uplaćena novčana sredstva su manja za 770 KM.

3.1.2. Prava po osnovu invaliditeta

TABELA br. 5

Vrste prava	Broj korisnika 2015		Broj korisnika 2016	
neratne invalidnine, tuđa njega,				
pomoć i podrška	2581		2619	

Broj korisnika neratnih invalidnina, tuđe njega i podrške povećan je u 2016. godini u odnosu na 2015. godinu za 38 korisnika. Centar vrši prijem i obradu zahtjeva i izdavanje rješenja za priznavanje ovih prava na osnovu Zakona o osnovama socijalne zaštite, zaštite civilnih žrtava rata i zaštite porodice sa djecom FBiH.

3.1.3 Djeca ugrožena porodičnom situacijom

TABELA br. 6

Porodično stanje	Stanje na kraju	
	2015.godine	2016.godine
- djeca bez oba roditelja	9	9
- djeca nepoznatih roditelja	1	5
- djeca napuštena od roditelja	17	22
- roditelji spriječeni da obavljaju roditeljsku dužnost	12	12
- roditelji zanemaruju ili zlostavljaju djecu	17	14
- roditelji lišeni roditeljskih prava	-	6
UKUPNO	56	

3.1.4. Djeca sa smetnjama u psihofizičkom razvoju

TABELA br. 7

OBLICI SMETNJI	Stanje na kraju	
	2015.godine	2016.godine
- slijepi i slabovidni	19	20
- gluhi i nagluhi	48	48
- s poremećajem u		
govoru, glasu i jeziku	30	37
- s tjelesnim oštećenjima	88	93
- sa smetnjama u		
psihičkom razvoju	97	109
- sa kombinovanim		
smetnjama	328	353
UKUPNO	610	660

U 2016.godini u odnosu na 2015.godinu povećan broj djece sa svim oblicima smetnji za 50 djece. Povećan broj djece sa smetnjama u govoru, glasu i jeziku za 7., s tjelesnim oštećenjima za 5., sa smetnjama u psihičkom razvoju za 12 i sa kombinovanim smetnjama za 25 djece.

3.1.5. Punoljetne osobe sa smetnjama u psihofizičkom razvoju

TABELA br. 8

OBLICI SMETNJI	Stanje na kraju	
	2015.godine	2016.godine
- slijepi i slabovidni	13	15
- gluhi i nagluhi	40	43
- s poremećajem u govoru,		
glasu i jeziku	1	1
- sa tjelesnim oštećenjima	75	77
- sa smetnjama u psihičkom		
razvoju	879	880
- sa kombinovanim smetnjama	736	744
UKUPNO	1744	1760

U 2016.godini u odnosu na 2015.godinu povećan je broj punoljetnih osoba sa svim oblicima smetnji za 16 osoba. Povećan je broj punoljetnih osoba koji su slijepi i slabovidni za 2 osobe,

gluhi i nagluhi za 3 osobe, sa tjelesnim oštećenjima za 2 osobe, sa smetnjama u psihičkom razvoju za 1 osobu i sa kombinovanim smetnjama za 8 osoba.

3.1.6. Punoljetne osobe koje nemaju dovoljno prihoda za izdržavanje po starosnoj strukturi i spolu

TABELA br. 9

Starosna struktura	2015.	ŽENE	2016.	ŽENE
	SVEGA		SVEGA	
18-21	31	12	43	25
22-26	70	30	69	32
27-45	224	117	222	129
46-59	252	143	288	157
60-65	164	95	196	110
65 i više godina	306	223	314	216
UKUPNO	1047	620	1132	669

U 2016. u odnosu na 2015.godinu povećao se ukupan broj punoljetnih osoba koje nemaju dovoljno prihoda za izdržavanje za 85 osoba, a broj ženskih osoba za 49 osoba. Naročito se povećao broj osoba starosti od 18 do 26 godina i od 46 do 65 godina.

3.1.7. Punoljetne osobe kojima je zbog posebnih okolnosti potrebna socijalna zaštita

TABELA br. 10

POSEBNE OKOLNOSTI	2015.	2016.
- materijalno neobezbijedena i		
za rad nesposobna lica	624	675
- lica kojima je zbog posebnih		
okolnosti potrebna soc. zaštita	158	168
- ostale osobe u stanju socijalne potrebe	265	289
UKUPNO	1047	1132

U 2016. u odnosu na 2015.godinu povećao se broj punoljetnih osoba kojima je zbog posebnih okolnosti potrebna socijalna zaštita za 85 osoba.

3.1.8. Korisnici subvencioniranja troškova

TABELA br. 11

VRSTE TROŠKOVA	2015	2016
	8	13
- toškovi sahrane-dženaze		
UKUPNO	8	13

U 2016. u odnosu na 2015.godinu povećao se broj korisnika subvencioniranja troškova za 5 korisnika.

3.1.9. Starateljstvo

TABELA br. 12

	Maloljetne osobe				Punoljetne osobe			
	2015.		2016.		2015.		2016.	
Oblici starateljstva	ukupno	ženske	ukupno	ženske	ukupno	žene	ukupno	žene
- staratelj	38	20	40	21	40	21	38	20
- privremeni staratelj -	-	-	-	-	10	2	9	3
- staratelj za posebne								
slučajeve	16	10	15	9	67	29	68	30
UKUPNO	54	30	55	30	117	52	115	53

3.1.10. Usvojenje

U 2016.godini usvojeno je dvoje djece ugroženih porodičnom situacijom. Radi se o ženskoj djeci starosti od 3-5 godina. Roditelji ove djece lišeni su roditeljskih prava.

3.1.1. Smještaj djece i odraslih u porodice i ustanove

TABELA br. 13

TIPOVI SMJEŠTAJA	D J E C A		ODRASLI	
	2015.	2016.	2015.	2016.
- smještaj kod srodnika	20	26	14	5
- smještaj kod nesrodničkih		27		6
porodica	30		-	
- domovi i druge ustanove	37	44	110	141
UKUPNO	87	97	124	152

U 2016. u odnosu na 2015.godinu povećan je ukupan broj smještaja djece za 10 djece, a odraslih osoba za 28 osoba. Povećan je broj djece smještene kod srodnika za 6, a u domove i druge ustanove za 7 djece. Smanjen je broj smještaja odraslih osoba kod srodnika za 9, a povećan broj smještaja kod nesrodničkih porodica za 6 i u domove i druge ustanove za 28 osoba.

3.1.12. Razvrstavanje djece i omladine sa smetnjama u psihofizičkom razvoju

TABELA br. 14

VRSTE SMETNJI	UKUPNO		GODINE STAROSTI							
	RAZVRSTANO		manje od 7 god.		7 - 14		15 - 16		17 - 18	
	DJECE	DJECE	svoga	ženske	svoga	ženske	svoga	ženske	svoga	ženske
UKUPNO	49	27	10	2	35	18	4	3	4	4

- sa smetnjama u

psihičkom razvoju	10	5	2	-	5	2	1	1	2	2
- slijepi i slabovidni	1	-	-	-	1	-	-	-	-	-
- gluhi i nagluhi	2	1	1	-	1	1	-	-	-	-
- s poremećajima u govoru i glasu - s tjelesnim	5	2	2	1	1	-	2	1	-	-
oštećenjima - s kombinovanim	5	2	3	1	2	1	-	-	-	-
smetnjama	26	12	6	-	20	12	-	-	-	-

4.. CIVILNE ŽRTVE RATA

Civilna žrtva rata je lice kod kojeg je tokom rata ili neposredne ratne opasnosti usljed ranjavanja ili nekog drugog oblika ratne torture nastupilo oštećenje organizma, što uključuje mentalno oštećenje ili značajno narušavanje zdravlja ili nestanak ili pogibija tog lica.

Civilne žrtve rata prema Zakonu o socijalnoj zaštiti, zaštiti civilnih žrtava rata i porodice sa djecom imaju sljedeća prava:

- ličnu invalidninu ili mjesečno novčano lično primanje;
- dodatak za njegu i pomoć od strane drugog lica;
- ortopedski dodatak;
- porodičnu invalidninu;
- pomoć u troškovima liječenja i nabavci ortopedskih pomagala;
- osposobljavanje za rad (profesionalna rehabilitacija, prekvalifikacija, dokvalifikacija);
- prioritetno zapošljavanje;
- prioritetno stambeno zbrinjavanje;
- psihološku i pravnu pomoć.

Civilne žrtve rata razvrstavaju se prema procentu oštećenja u šest grupa i to:

- I grupa- invalidi sa 100% tjelesnog oštećenja kojima je za održavanje života potrebna pomoć i njega od strane drugog lica;
- II grupa- invalidi sa 100% tjelesnog oštećenja;
- III grupa- invalidi sa 90% tjelesnog oštećenja;
- IV grupa- invalidi sa 80% tjelesnog oštećenja;
- V grupa- invalidi sa 70% tjelesnog oštećenja;
- VI grupa- invalidi sa 60% tjelesnog oštećenja;

Primanja i korisnici tokom 2016.godine su iskazani u sljedećoj tabeli:

TABELA br.15

VRSTE PRIMANJA	Broj koris.		Novčana sredstva	
	2015.god.	2015.god.	2016.god.	2016.god.
- lična invalidnina	89	233.938,68	86	219.800,76
- mjesečna lična nov. primanja	87	611.940,60	90	633.042,00
- dodatak za njegu i pomoć	5	33.058,80	5	33.048,00
- ortopedski dodatak	45	68.858,64	43	64.779,12
- porodična invalidnina	187	575.145,24	181	553.921,08
UKUPNO	413	1.522.941,96	405	1.509.590,96

U 2016.godini u odnosu na 2015.godinu smanjen je broj korisnika za 8 i smanjena su novčana sredstva za 18.351,00 KM.

5. ZAŠTITA PORODICE SA DJECOM

Zakonom o socijalnoj zaštiti, zaštiti civilnih žrtava rata i zaštiti porodice sa djecom posebno je

uređena oblast zaštite porodice sa djecom. Međutim, tim Zakonom oblast zaštite porodice sa djecom svrstana je u ostale oblike socijalne zaštite koji se financiraju u skladu sa odlukama Vlade TK i naspram ekonomske moći TK, odnosno zavisno od raspoloživih sredstava u Budžetu TK.

U 2016.godini ustanovljena su sljedeća prava:

- pravo na dječiji dodatak;
- pravo na uvećani dječiji dodatak;
- naknada plaće majci porodilji;
- jednokratne pomoći za majke porodilje;
- izdaci za smještaj djece;
- izdaci za smještaj odraslih.

Vrste primanja, broj korisnika u 2015. i 2016.godini, te novčana primanja u 2015. i 2016.godini iskazani su u sljedećoj tabeli:

TABELA br. 16

VRSTE PRIMANJA	BROJ KORISNIKA		ISPLAĆENA NOVČANA	
	2015.	2016.	SREDSTVA 2015.	2016.
- dječiji dodatak	1.433	1.008	767.240,00	680.060,00
- uvećani dječiji dodatak	353	318	215.400,00	204.050,00
- naknada plaće majci	340			-
porodilji		343	-	
- jednokratne pomoći za	-	102	-	
majke porodilje				14.961,00
- izdaci za smještaj djece	50	54	282.029,00	262.961,00
- izdaci za smještaj odraslih	14	12	52.645,76	50.822,76
UKUPNO	2.190	1.837	1.317.314,76	1.212.832,76

Dječiji dodatak za djecu nezaposlenih roditelja i sa utvrđenim imovinskim cenzusom je 20 KM mjesečno po djetetu, a za porodice sa troje i više djece u iznosu od 40 KM mjesečno po svakom djetetu, dok je uvećani dječiji dodatak za djecu 50 KM mjesečno.

Pravo na naknadu umjesto plaće ženi-majci u radnom odnosu, za vrijeme dok odsustvuje s posla radi trudnoće, porođaja i njege djeteta, ostvarilo je u 2016.godini više 3 osobe u odnosu na 2015.godinu. Opće je poznato da ostvarivanje navedenih prava nije dovoljno za zaustavljanje negativnih tokova u padu nataliteta, pravilnom odgoju, odrastanju i podizanju djece, te je potrebno da Ministarstvo za rad, socijalnu politiku i povratak u Vladi TK u narednom periodu obezbijedi punu primjenu Zakona, a što se odnosi na redovnu i kontinuiranu isplatu prava porodicama sa djecom koja nisu bila obuhvaćena u prethodnom periodu. Vlada TK u narednom periodu posebno se mora angažovati za pomoć nezaposlenim majkama u prehrani djeteta, nabavci potrebne opreme za novorođenčad i za ukupnu brigu i pomoć majkama u odgoju i podizanju djece. U 2016.godini Vlada TK je obezbjedila jednokratnu pomoć za novorođeno dijete za 102 korisnice u iznosu po 147,52 KM mjesečno. Kad je u pitanju zaštita porodice sa djecom Centar je svim oblicima i formama te zaštite, posvetio posebnu pažnju jer su to najranjivije kategorije društva.

Posebnu pažnju Centar je u 2016.godini posvećivao djeci i mladima ugroženim porodičnom situacijom, djeci ometenoj u psihofizičkom razvoju i djeci sa poremećajima u ponašanju i ličnosti. Uočeno je da poremećaji u životima djece najčešće nastaju kao posljedica smrti roditelja, vanbračnog rađanja djece, razvoda brakova, migracija, ratom izazvanih asocijalnih stanja, bolesti roditelja, alkoholizma, narkomanije, grubog zanemarivanja roditeljskih dužnosti i dr. Pružene su pomoći direktne i indirektna u izdržavanju, povjere djece kod razvoda brakova, u saniranju porodičnih prilika, starateljstvu, utvrđivanju očinstva, pa do smještaja u dom ili u drugu porodicu. Uočeno je, također, da su poremećaji u ponašanju ličnosti ozbiljan društveni i socijalni problem. Najneposrednije se povezuju sa materijalnom ugroženošću, poremećenim odnosima u porodici i raznim drugim faktorima.

Djeci ometenoj u psihofizičkom razvoju Centar je i u 2016.godini pružao potrebnu pažnju i podršku, jer se zna da su to najugroženije kategorije u stanju socijalne potrebe.

6. ZDRAVSTVENA ZAŠTITA

Pravo na zdravstvenu zaštitu je jedno od osnovnih ljudskih prava, ali je u cijeloj BiH, pa i u gradu Tuzli znatno ugroženo. Mnogo ljudi, pa čak i djeca ne mogu ostvariti to pravo zbog toga što su im roditelji ostali bez posla, ne svojom krivicom, što se nisu na vrijeme prijavili na evidenciju Zavoda za zapošljavanje, što nisu upisani (evidentirani) ili iz nekog drugog razloga. Upravo zbog toga zdravstvena zaštita u gradu Tuzli bila je u 2016.godini u fokusu interesovanja stručnih radnika Centra za socijalni rad. To se odnosi na sve kategorije korisnika kojima je ta zaštita zaista bila potrebna. Centar za socijalni rad Tuzla je na stanovištu da što prije u cijeloj državi BiH treba provesti temeljitu reformu zdravstvene zaštite kako bi se svim građanima pod jednakim uslovima obezbjedio minimum zdravstvenih usluga na cijelom prostoru BiH.

Korisnici zdravstvene zaštite koji pravo ostvaruju u gradu Tuzla preko Centra za socijalni rad

prikazani su u sljedećoj tabeli:

TABELA br.17

VRSTE KORISNIKA	BROJ KORISNIKA	
	2015.	2016.
- korisnici stalne novčane pomoći	574	587
- djeca i odrasli smješteni u ustanove	85	83
- djeca od rođenja do polaska u školu	107	86
- djeca i odrasli na por. smještaju	41	43
- lica starija od 65 godina	127	142
- civilne žrtve rata	13	15
UKUPNO	947	956

Podaci iz ove tabele govore da je u 2016.godini u odnosu na 2015.godinu došlo do povećanja broja korisnika zdravstvene zaštite za 9 korisnika. Najviše je povećan broj korisnika lica starijih od 65 godina za 15 korisnika, civilne žrtve rata za 2 korisnika i djeca i odrasli smješteni u porodice za 2 korisnika te djece i odraslih smještenih u ustanovama manje je za 2 korisnika.

7. PSIHOSOCIJALNA ZAŠTITA

Psihosocijalna zaštita djece i odraslih lica spada u specifične vidove socijalne zaštite čija je zadaća da potiče, organizuje i provodi aktivnosti sa svrhom suzbijanja socijalnih, porodičnih i osobnih problema. Vodeća načela stručnih radnika u toj oblasti su etička načela koja podrazumijevaju promicanje vrijednosti i dostojanstva svakog ljudskog bića. Specifični ciljevi psihosocijalne zaštite i stručnog socijalnog rada su:

1. Osnaživanje pojedinaca ili grupa za djelovanje i rješavanje problema;
2. Uspostavljanje veza između pojedinaca i resursa zajednice;
3. Razvijanje mreže institucija koje će djelotvorno reagovati na potrebe ljudi u nevolji.

Ovi ciljevi se ostvaruju kroz savjetodavni i psihosocijalni tretman.

Savjetodavni tretman je programirana pomoć kojoj je svrha uspješnije prevladavanje teškoća, stvaranje uslova za očuvanje i razvoj ličnih mogućnosti te odgovornog odnosa pojedinaca prema samima sebi, porodici i društvu.

Psihosocijalni tretman je proces psihičkog i socijalnog osnaživanja pojedinaca (djeteta i odrasle osobe), njegove porodice i socijalnog okruženja kako bi u sebi i svojoj neposrednoj okolini pronašao ili stekao snage i načine za uspješno suočavanje sa stresom i prevladavanje

krize.

Psihosocijalna pomoć ima dugoročan zadatak usmjeren na normalizaciju psihičkog i socijalnog života djece i odraslih. Program psihosocijalne pomoći je namjenjen osobama i grupama u krizi s ciljem sprečavanja teškoće prilagođavanja, sprečavanja pogoršanja psihičkog stanja i razvoja psihičkih poremećaja i smetnji zbog već nastalih psihičkih tegoba.

U okviru psihosocijalne pomoći i tretmana većina programa je usmjerena prema djeci, adolescentima, maloljetnicima bez roditeljskog staranja, partnerskim odnosima i nasilju u porodici. Interakcijske aktivnosti zavise od potreba pojedinaca i porodice. Uglavnom nastojimo otkriti, a zatim i osnažiti resurse svakog pojedinca i porodice, poticati nenasilno rješavanje sukoba unutar porodice, ojačati pojedince da se uspješno nose sa stresom i krizom i da preuzmu kontrolu nad vlastitim životom. Oblici rada ovise o konkretnim teškoćama, ali najčešće primjenjujemo individualni pristup, porodičnu i partnersku terapiju i savjetovanje. Radi ilustracije navodimo neke od aktivnosti koje provodimo u okviru psihosocijalnog tretmana:

1. Pružanje konkretne socijalne i psihološke pomoći pojedincima i porodicama u krizi. Pruženo je u 2016.godini oko 120 takvih pomoći.
2. Individualna savjetovanja odraslih u rješavanju partnerskih, roditeljskih, statusnih i drugih problema. Pruženo je oko 70 takvih savjetovanja.
3. Poduzimanje porodično-pravnih mjera socijalne zaštite djece i žrtava nasilja u porodicama u kojima je prisutno nasilje. Pruženo je oko 90 takvih konkretnih mjera.
4. Rad sa adolescentima na pozitivnoj socijalizaciji i sazrijevanju, te rad sa adolescentima koji pokazuju poremećaje u ponašanju koji se ogledaju u agresivnosti, neposluhu, impluzivnosti, povučenosti i depresivnosti, te sklonosti ka vršenju krivičnih djela. Pruženo je oko 60 konkretnih mjera i tretmana.

Rad se bazirao na postavljanju ličnih granica, stvaranju pozitivne slike o sebi, savladavanja otpora prema autoritetima, usvajanju pozitivnih vrijednosti i navika, pomoć u savladavanju nastavnog gradiva kroz usvajanje tehnike učenja, te struktuiranje slobodnog vremena.

5. Individualni i savjetodavni rad sa roditeljima čija djeca pokazuju poremećaje u ponašanju. Pruženo je oko 30 takvih razgovora i savjetovanja. Rad se bazirao na usvajanju vještina odgoja, postavljanju jasnih granica i pravila za djecu, podučavanje djece vještinama koje će trajati cijeli život (pristojnost, empatija, samopoštovanje, stvaranje pozitivnog autoriteta, specifičnosti faza razvoja djeteta i dr.).

8. RAD NA PREVENCIJI I SPREČAVANJU NEGATIVNIH DRUŠTVENIH POJAVA

8.1. RAD SA ODGOJNO ZAPUŠTENOM I DELINKVENTNOM DJECOM I OMLADINOM

Pored direktnog rada sa djecom i omladinom radi sprečavanja pojave delinkventnog ponašanja, Centar je u 2016.godini radio i na kontinuiranom djelovanju svih koji se bave mladim osobama (škole, policija, pravosudni organi, NVO i drugi). Takvim načinom rada postignuti su odlični rezultati.

Da bi se preventivno moglo djelovati i raditi na otklanjanju pojave delinkvencije u Centru se i u 2016.godini dosta radilo na otklanjanju uzroka. Nakon analize dosijea zaključeno je da je najčešći uzrok ovoj pojavi poremećeni bračni i porodični odnosi i loš odgojni postupak, što nameće potrebu za još organizovanijim pedagoško socijalnim radom sa porodicama kao i sa maloljetnicama. Česta pojava je uticaj lošeg društva što posebno karakteriše mladi uzrast.

Smatramo da bi organizovano korištenje slobodnog vremena bio najbolji način i najefikasnija mjera borbe protiv negativnih pojava. Tu, prije svega, mislimo na brži razvoj ustanova gdje bi djeca i mladi mogli organizovano provoditi slobodno vrijeme: klubovi, igrališta, rekreacioni centri, udruženja i sl. Postojeći disko klubovi, kafići i sl. kao stjecišta zabave mladih pogodna su mjesta za nastavak devijantnih ponašanja. To govori da je zabava mladih prepuštena stihiji i da nije organizovana, da se odvija bez kontrole, a kad je i organizovana to su vrlo rijetki momenti, pa nije rijetkost da se u ovim objektima dešavaju razne radnje koje odudaraju od opšte prihvaćenih normi ponašanja kao što su: opijanja, uživanje droge-tableta, ispadi, tuče, krađe, razbojništva i sl., što sve skupa negativno utiče na mladu generaciju.

Rad na suzbijanju maloljetničke delinkvencije i prestupništva ne može biti potpun i sveobuhvatan bez postojanja određenih institucija u kojima se provodi izrečena odgojna mjera, odnosno omogućava prihvatanje maloljetnika. Osnivanje i rad Disciplinskog centra pokazao se u tom smislu kao pun pogodak.

Polazeći od savremenih tendencija i shvatanja o društvenoj zaštiti maloljetnih predstupnika Centar se i dalje zalaže da se postupak prema maloljetnicima zasniva na principima demokratizacije, poštivanja ličnosti, maloljetnika, da se približimo evropskim i svjetskim standardima kod stvaranja uslova svoj djeci za normalan razvoj.

Rad sa maloljetnicima delinkventnog ponašanja prikazujemo u sljedećoj tabeli:

TABELA br. 18

MALOLJETNIČKA DELINKVENCIJA		
VRSTE POSLOVA	Broj lica	Broj lica
	2015.god.	2016 god.
- rad sa maloljetnicima koji pokazuju		
poremećaje u ponašanju	54	49

- stručna obrada maloljetnika	54	49
- pružene pomoći roditeljima u odgoju djece	5	5
- sačinjeni izvještaji tužilaštvima	34	33
- sačinjeni izvještaji sudovima	15	12
- sačinjeni izvještaji policiji	3	2
UKUPNO	165	150

Maloljetnička delinkvencija u gradu Tuzli nešto je smanjena (za 5 slučajeva) pa su i ukupne vrste poslova u vezi s tim smanjene za 15. Tome je, pored ostalog doprinio kontinuirani rad i saradnja Centra sa drugim ustanovama i institucijama.

Sljedeća tabela govori o tome koji su sve oblici poremećaja u ponašanju djece i omladine u 2016.godini bili prisutni:

TABELA br. 19

POREMEĆAJI U PONAŠANJU		
OBLICI POREMEĆAJA U PONAŠANJU	2015.	2016.
- skloni skitnji	2	2
- skloni prosjačenju	-	-
- skloni prostituciji	1	-
- skloni vršenju krivičnih djela	33	29
- narkomani	4	-
UKUPNO	40	31

Ova tabela pokazuje da je u 2016.godini u odnosu na 2015.godinu smanjen broj krivičnih djela za 4 izvršitelja krivičnih djela.

Sljedeća tabela pokazuje vrste i broj izrečenih i provedenih odgojnih mjera:

TABELA br. 20

IZREČENE I PROVEDENE ODGOJNE MJERE		
VRSTE ODGOJNIH MJERA	2015.	2016.
- pojačan nadzor roditelja/staratelja	-	1
- pojačan nadzor organa starateljstva	4	2
- upućivanje u Disciplinski Centar	4	8
- upućivanje na radnu terapiju i obustava postupka	12	2
- prekršajne mjere	10	7
UKUPNO	30	20

Izrečene i provedene odgojne mjere u 2016.godini smanjene su u odnosu na 2015.godinu za ukupno 10 odgojnih mjera. Povećano je upućivanje u Disciplinski centar za 4 maloljetnika.

TABELA br. 21

RAD NA PREVENCIJI SARADNJA SA ORGANIMA, INSTITUCIJAMA, NVO	2016.
- saradnja sa policijskim organima	112
- saradnja sa porodicama	18
- saradnja sa školama i drugim ustanovama	-
- saradnja sa NVO	5
UKUPNO	135

Rad na prevenciji maloljetničke delinkvencije u 2016.godini znatno je pojačan kroz saradnju sa državnim organizacijama i organima, institucijama, porodicama i školama.

8.2 NASILJE U PORODICI

I u 2016.godini Centar je posvetio značajnu pažnju nasilju u porodici kao sve izraženijoj pojavi u društvu. To je problem o kome se sve više govori u porodici, a i u institucijama koje su nadležne za njegovo preveniranje kao i za zaštitu žrtava nakon učinjenog djela nasilja. Svakodnevno se povećava broj otkrivenih i prijavljenih žrtava nasilja i to u 95% slučajeva

žene i djeca su žrtve nasilja. Nasilje se vrši prema slabijima, a u porodici ga obično vrše muškarci prema djeci i ženama. Da bi se kontinuirano djelovalo protiv ove sve raširenije pojave moraju se uključiti svi državni organi i sve institucije od policije, centara za socijalni rad, pravosudnih organa i NVO.

Centar za socijalni rad Tuzla je i u 2016. godini permanentno provodio specifične programe obuke zaposlenih u cilju njihovog senzibiliranja za rad sa žrtvama nasilja u porodici i u tome je postigao dobre rezultate.

Sljedeća tabela pokazuje oblike nasilja po polnoj strukturi nad djecom, mladima i odraslim osobama:

TABELA br. 22

Starosna struktura	Fizičko nasilje		Emocionalno nasilje		Seksualno nasilje		Drugi oblici nasilja	
	M	Ž	M	Ž	M	Ž	M	Ž
	0-3		1		1		1	
4-6							1	
7-14		2		1		1		1
15-18		4						1
19-27		6		2			5	
28-45		27	12	21	3	4		4
Preko 46	3	30	5	8	3	4		2
UKUPNO	3	70	17	33	6	10	6	9

Iz tabele se vidi da su žrtve nasilja u 2016. godini bile uglavnom žene i djeca. Fizičko nasilje u 70 slučajeva izvršeno je nad ženama, a svega u 3 slučaja nad muškarcima, emocionalno 33 slučaja žene, 17 slučajeva muškarci, seksualno 10 žene, 6 muškarci i drugi oblici nasilja 9 žene, 6 muškarci. Najveći broj nasilja (svih oblika) je na ženama od 25-45 godina starosti.

Sljedeća tabela pokazuje vrste pomoći pruženih žrtvama nasilja u porodici:

TABELA br. 23

VRSTE POMOĆI	PRUŽENE POMOĆI ŽRTVAMA NASILJA	
	2015.	2016.
- stručne pomoći žrtvama nasilja	93	189
- novčane pomoći žrtvama nasilja	20	125

- druge pomoći žrtvama nasilja (pomoć

u smještaju u sigurnu kuću, povratak

u porodicu i sl.)	45	22
UKUPNO	158	336

U 2016.godini u odnosu na 2015.godinu pruženo je više pomoći žrtvama nasilja u porodici za 178 slučajeva. Razlog je u preventivnom djelovanju i većem broju prijavljenih nasilja.

Stručne pomoći u 2016.godini pružene su u 189 slučajeva, novčane u 125 i druge pomoći u 22 slučaja.

Sljedeća tabela pokazuje prijavljene slučajeve nasilja nadležnim organima:

TABELA br. 24

PRIJAVLJENI SLUČAJEVI NASILJA NADLEŽNIM ORGANIMA

NADLEŽNI ORGANI	BROJ PRIJAVA	
	2015.	2016.
- policija	72	110
- sud	13	17
- tužilaštvo	15	21
- izrečene mjere	34	10
UKUPNO	134	158

U 2016. u odnosu na 2015.godinu stručni radnici Centra su prijavili policiji 38 više žrtava nasilja u porodici, 4 sudu, 6 tužilaštvu. Ali nadležni organi su izrekli 24 mjere manje počiniocima nasilja.

8.3. PROSTITUCIJA I TRGOVINA LJUDIMA

Prostitucija i trgovina ljudima su pojave o kojima se sve više govori, ali su još prilično tabu teme u našem društvu. Centar za socijalni rad imao je i ima obavezu da se u skladu sa svojim nadležnostima i zahtjevima policijskih i pravosudnih organa uključuje u otkrivanje i sprečavanje ovih pojava, kao i u vezi sa saniranjem njihovih posljedica.

U 2016.godini Centar se uključivao u akcije policijskih organa na sprečavanju slučajeva prostitucije, kao i u akcijama na sprečavanju trgovine ljudima. U 2016.godini, za razliku od 2015. nije zabilježen niti jedan slučaj prostitucije maloljetne osobe. Sklonost ka prostituciji zabilježena je kod 12 punoljetnih osoba, uglavnom žena starosti 25-50 godina. Centar je prema ovim osobama poduzimao konkretne mjere kao što su smještaj u sigurne kuće, psihosocijalni tretman, stavljanje pod starateljstvo i pokretanje tužbi kod pravosudnih organa,

te druge mjere iz svoje nadležnosti.

8.4 SKITNJA I PROSJAČENJE

Centar je u 2016. godini u skladu sa Protokolom za postupanje u slučajevima skitnje, prosjačenja, radne eksploatacije i drugih vidova zloupotrebe djece u Tuzlanskom kantonu ostvario konkretnu saradnju sa MUP-om TK. U prihvatilište je smješteno troje maloljetne djece zatečenih u skitnji i prosjačenju. Jednom je roditelju od strane Suda izrečena kazna zatvora u trajanju od tri mjeseca zbog prosjačenja i navođenja maloljetne osobe na prosjačenje. Nakon što je roditelj upućen na izdržavanje kazne zatvora troje maloljetne djece je putem ovog Centra smješteno u ustanovu socijalne zaštite, a kod Općinskog suda u Tuzli je podnijet prijedlog za oduzimanje roditelju pravo da živi sa djecom i isti je u toku.

Kad su u pitanju punoljetne osobe u 2016. godini 10 njih je zatečeno u skitnji, a 15 u prosjačenju. Poduzimane su konkretne mjere u sprečavanju svih pojava u saradnji sa policijom, UKC-om, odnosno njegovom Psihijatrijskom klinikom, sa Prihvatnim centrom „Duje“ u Doboju Istoku, sa Domom penzionera Tuzla i drugim subjektima.

8.5. ALKOHOLIZAM I NARKOMANIJA

Zasigurno se može reći da su ovo danas u društvu najrasprostranjenije negativne društvene pojave. Međutim, teško se otkrivaju i još teže dokazuju. Postoje brojni ograničavajući faktori i trebalo bi dosta prostora da se svi razjasne. Sam Centar malo može pomoći da se ovi problemi efikasnije rješavaju. Radeći na terenu, u porodicama, stručni radnici Centra su otkrili da su glavni uzroci nasilja u porodici i vršenja krivičnih djela alkoholizam i narkomanija. Odrasle osobe su u 2016. godini počinile 76 krivičnih i prekršajnih djela. Stručni radnici Centra su radili sa 80 alkoholičara od čega su 4 žene i sa 25 narkomana od čega su 7 žena uglavnom starosti od 27-45 godina. Poduzeli su konkretne mjere kao što su savjetodavni rad, upućivanje na liječenje i odvikavanje, praćenje liječenja, zaštita djece, pokretanje postupaka za njihovo zbrinjavanje i izdržavanje, prijave policiji i sudu, pružanje materijalne pomoći porodicama i sl.

9. POSREDOVANJE

Centar je i u 2016. godini bavio se i drugim veoma važnim i složenim poslovima, koji su zahtijevali individualni i timski rad. To se odnosi na:

- posredovanje u razvodu brakova;
- posredovanje u radu sa osuđenim licima i njihovim porodicama;
- administrativno-tehničke poslove.

9.1. POSREDOVANJE U RAZVODU BRAKOVA

U skladu sa Porodičnim zakonom FBiH Centar za socijalni rad je obavljao sljedeće poslove:

- razgovore i pokušaje mirenja osoba u bračnoj zajednici;
- uzimanje izjava od supružnika;
- povjera djece na zaštitu i odgoj;
- dogovor o učešću roditelja u izdržavanju djece kod kojih ona žive;
- dogovor o održavanju ličnih odnosa i neposrednih kontakata sa djecom;
- obrada maloljetničkih brakova i sl.

U sljedećoj tabeli prikazane su vrste i broj usluga po Porodičnom zakonu:

TABELA br. 25

VRSTE USLUGA	2015.	2016.
- posredovanje prije razvoda braka	37	43
- obrada maloljetničkih brakova	1	3
- izvještaj Sudu o brakorazvodnim postupcima i		
povjeri izdržavanja mal. djece	143	140
UKUPNO	181	186

U 2016. u odnosu na 2015. godinu obavljeno je ukupno 6 više usluga u posredovanju kod

razvoda brakova. Posredovanja prije razvoda braka bilo je više za 6 slučajeva, a obrada maloljetničkih brakova za 2 slučaja. Izvještaja Sudu bilo je manje za 3 slučaja.

U Centru je i u 2016. godini radilo Savjetovalište za brak i porodicu koje prvenstveno djelovalo na mirenju bračnih drugova i tako sprečavanju razvoda brakova.

Savjetovalište je radilo svakog utorka i četvrtka od 15-19 sati u prostorijama Centra. Sa klijentima je radilo dva stručna radnika Centra za socijalni rad koji su završili dvogodišnju edukaciju iz sistemske porodične psihoterapije i stekli znanja i vještine porodičnog savjetnika-sistemske praktičara.

U savjetovalištu za brak i porodicu tretirano je 61 klijent, od čega je bilo 29 bračnih parova, 10 adolescenata i roditelja i 21 individualni tretman.

Poteškoće porodica i pojedinaca tretiranih u Savjetovalištu su raznovrsne, multiproblemske situacije, što je u vezi sa teškoćama življenja u našem društvenom kontekstu. Poteškoće s kojima se susreću i dolaze roditelji odnose se na njihovu nespремnost za roditeljsku ulogu, nerazumijevanje potreba djece, i adolescenata, razlike u odgojnim stavovima, te nedostatak emocionalne bliskosti.

Na partnerskom, bračnom nivou, zastupljeni su problemi oko formiranja porodičnih pravila, raspodjele obaveza, nejasne, nedovoljno otvorene ili potpuno defektne komunikacije, nedovoljnog uvažavanja različitosti, separacije od primarnih porodica (kod mladih bračnih parova), nedostatak bliskosti i povjerenja.

Generalno posmatrano može se reći da u većini porodica koje su se obratile za pomoć ne postoje jasno definisane uloge i granice. S jedne strane, u nekim porodicama pravila i hijerarhija su nejasno definisane, dok su u nekim porodicama veoma rigidne.

U individualnim tretmanima pružena je pomoć klijentima kako bi uspješnije prevladavali teškoće, adekvatnije se nosili sa stresom, očuvali i razvili lične potencijale, te postigli odgovorniji odnos prema sebi samima, porodici i društvu.

9.2. POSREDOVANJE SA OSUĐENIM LICIMA I NJIHOVIM PORODICAMA

U skladu sa Zakonom i svojim nadležnostima Centar i u 2016. godini po zahtjevima sudova i zatvora vršio je posredovanje u radu sa osuđenim licima i njihovim porodicama. To je podrazumijevalo izradu cjelovitih anamneza i izvještaja za zatvore, pružanje pomoći porodici osuđenika ako je u stanju socijalne potrebe, zbrinjavanje djece ako su ostala sama u dom ili porodicu.

Šta je, u tom smislu, Centar konkretno uradio pokazuje sljedeća tabela.

TABELA br. 26

POSREDOVANJE U RADU SA OSUĐENIM BROJ SLUČAJEVA

LICIMA I NJIHOVIM PORODICAMA	2015.	2016.
- posredovanje sa licima	79	77
- posredovanje sa porodicama	71	210
- pružene stručne pomoći	99	104
- pružene novčane i druge pomoći	162	83
- lica koja su se vratila sa izdržavanja kazne	45	103
UKUPNO	456	597

Tabela pokazuje da je u 2016.godini u odnosu na 2015.godinu bilo više rada stručnih radnika sa osuđenim licima i njihovim porodicama. Pruženo je više stručne, a manje novčane pomoći. U 2016.godini 103 lica se vratila sa izdržavanja kazne, a u 2015.godini vratilo se 45 lica.

10. ADMINISTRATIVNO-TEHNIČKI POSLOVI

U 2016.godini Centar je obavljao niz administrativno-tehničkih poslova koji nisu direktno vezani za socijalnu zaštitu, ali su direktno ili indirektno vezani za rad sa građanima i institucijama. Radi se o računovodstveno-knjigovodstvenim poslovima i administrativno-tehničkim poslovima. Tu su, prije svega, poslovi na izdavanju određenih uvjerenja, rješenja i sl. za potrebe građana, ustanova i institucija.

Sljedeća tabela pokazuje vrste i obim takvih poslova:

TABELA br. 27

ADMINISTRATIVNO-TEHNIČKI POSLOVI	2015.	2016.
- izdavanje uvjerenja o poslovnoj sposobnosti	739	399
- uvjerenja Gradskoj upravi	1512	1287
- uvjerenja ostalim organima i pojedincima	93	56
UKUPNO	2344	1732

U 2016. u odnosu na 2015.godinu smanjen je broj svih administrativno-tehničkih poslova za 612. Manji je broj izdatih uvjerenja o poslovnoj sposobnosti za 340, uvjerenja Gradskoj upravi za 225 i uvjerenja ostalim organima i institucijama za 47.

11. SARADNJA SA OSNIVAČEM I DRUGIM SUBJEKTIMA

Grad Tuzla kao osnivač JU Centra za socijalni rad ima posebnu ulogu u njegovom organizovanju i provođenju programskih aktivnosti. Zbog toga Gradska uprava i Centar za socijalni rad imaju izuzetno dobru saradnju u provođenju socijalne politike i socijalnog uključivanja građana u sve oblasti društvenog života.

Grad Tuzla je u 2016. godini izdvojio iz svog Budžeta sredstva u iznosu 893.240. KM iz čega su finansirane plaće i naknade radnika i materijalni troškovi Centra. Grad je znatno doprinjeo smanjenju pritiska na Centar socijalno ugroženih građana izdvajanjem sredstava za socijalne jednokratne pomoći, za Narodnu kuhinju „Imaret“, za rješavanje problema Roma i za druge potrebe socijalno ugroženih kategorija.

U 2016. godini nije bilo postavljenih vijećničkih pitanja od strane vijećnika Gradskog vijeća Tuzla koji su se odnosili na rad i djelatnost JU Centar za socijalni rad Tuzla.

Posebnu saradnju Centar je ostvario sa svih 40 mjesnih zajednica koje čine grad Tuzlu. Mjesne zajednice su Centru predstavljale lokalnu infrastrukturu u kojoj je realizovano niz mjera koje određuju direktno učešće građana u socijalnom životu. Mjesne zajednice su imale izuzetno veliku ulogu u slučajevima gdje su živjele marginalizirane i socijalno isključene grupe kao što su Romi, povratnici, raseljena lica i izbjeglice, stradali u elementarnim nepogodama i sl. Mjesne zajednice su u saradnji sa Centrom bile nositelji aktivnosti oko zbrinjavanja socijalno ugroženih, rješavanja stambenih pitanja, popravci kuća, izgradnje komunalne infrastrukture, uključivanja djece u škole i sl.

Dobru saradnju Centar je ostvario i sa svim javnim preduzećima i ustanovama Grada. Posebno se izdvaja saradnja sa JU „Naše dijete“, JU „Dom mladih“, JP „Komemorativni centar“, JP „Komunalac“, te drugim javnim preduzećima i javnim ustanovama i gradskim službama.

Kad je u pitanju saradnja sa Ministarstvom za rad i socijalnu politiku u Vladi FBiH i Ministarstvom za rad, socijalnu politiku i povratak u Vladi Tuzlanskog kantona ona se odvijala uglavnom na provođenju Zakona i provođenju mjera nove strategije socijalne zaštite na prostoru FBiH.

Saradnja sa Policijskom upravom Tuzla, Sudom i Tužilaštvom TK zasnivala se uglavnom na prevenciji i sprečavanju maloljetničke delinkvencije, skitnje i prosjačenja, nasilja u porodici, trgovine ljudima, u brakorazvodnim postupcima, u posredovanju sa osuđenim licima itd.

Od Javnih ustanova na kantonalnom nivou posebna saradnja je ostvarena sa JU „Dom za djecu bez roditeljskog staranja“, JU Odgojnim centrom, Prihvatnim centrom „Duje“, sa Psihijatrijskom klinikom Tuzla, SOS Selo Turija i Gračanica, te niz drugih javnih ustanova.

U 2016. godini posebno je došla do izražaja saradnja sa nevladinim sektorom, odnosno NVO. Posebno se istakla saradnja sa: Centrom za terapiju i rehabilitaciju „Viva žene“, Biroom za ljudska prava, Tuzlanskom Amicom, Udruženjem žena romkinja „Bolja budućnost“, Informativnim centrom za osobe sa invaliditetom „Lotos“, Udruženjem za pomoć u društvenoj nevolji „Fenix“ UHD „Prijateljice“, Fondacijom tuzlanske zajednice, Udruženjem „Agora“, Centrom za razvoj i podršku „Lotosice“, Asocijacijom „Margina“, Udruženjem „Naša djeca“, Udruženjem penzionera, udruženjem žena-penzionerki, Udruženjem građana

oštećenog vida Tuzla, Udruženjem „URODIOL“ itd.

Saradnja sa konkretnim projektima odvijala se i sa Švicarskim crvenim križom, Crvenim križom/krstom TK i sa Crvenim križom/krstom grada Tuzle, kao i sa Domom zdravlja Tuzla i Domom penzionera.

Dosta dobra saradnja odvijala se i sa Filozofskim fakultetom Univerziteta u Tuzli, sa Odsjekom za socijalni rad, te sa medijskim kućama RTV 7, RTV TK i RTV SLON.

12. ZAPOSŁJAVANJE, UČEŠĆE NA SEMINARIMA I EDUKACIJAMA

U 2016. godini Centar je primio u radni odnos na određeno vrijeme 2 diplomirana socijalna radnika i 1 diplomiranog pravnik. U istoj godini Centar je radi sticanja radnog iskustva u struci te ostvarivanja prava na polaganje stručnog ispita primio 6 lica na stručno osposobljavanje bez zasnivanja radnog odnosa i to: 2 bachelora prava, 1 diplomiranog pravnik, 1 logopeda i surdoaudiologa i 2 bachelora socijalnog rada. Pored ovih lica u Centru je tokom 2016. godine bilo 11 lica na stručnom osposobljavanju bez zasnivanja radnog odnosa iz drugih institucija i organizacija, gdje su odradili dio obaveznog staža u trajanju od 3 mjeseca i to: 3 diplomirana socijalna radnika, 7 bachelora socijalnog rada i 1 bachelor logopedije i audiologije.

Tokom 2016. godine 18 uposlenika Centra je prisustvovalo na 50 seminara i edukacija iz raznih oblasti.

13. REZULTATI POSLOVANJA

13.1. BROJ I STRUKTURA ZAPOSLENIH

Tokom decembra 2016. godine JU Centar za socijalni rad upošljavao je 35 izvršilaca i 4 osobe na stručnom osposobljavanju koji su finansirani preko Centra. Od ukupnog broja zaposlenih dva uposlenika su imala ugovor na određeno vrijeme do 31.12.2016. godine.

Kvalifikaciona struktura zaposlenika:

TABELA br. 28

R./br.	Kvalifikacija	Broj 12/2015	Zaposlenih 12/2016	Index 2016/2015
1.	VSS	19	21	60
2.	VŠS	1	1	3
3.	SSS	10	11	31
4.	NSS	1	1	3
5.	NK	2	1	3
	UKUPNO	33	35	107
6.	Pripravnik FZZ	1	-	-
7.	Volonteri	6	4	67

Procentualno učešće pojedinih kvalifikacija u ukupnom broju zaposlenih bilo je slijedeće:

TABELA br. 29

R./br.	Kvalifikacija	Broj zaposlenika 12/2016	Struktura
1.	VSS	21	60
2.	VŠS	1	3
3.	SSS	11	31
4.	NSS	1	3
5.	NK	1	3
	UKUPNO	35	100
6.	Pripravnik FZZ	-	--
7.	Volonteri	4	--

Na osnovu navedenih pokazatelja tokom decembra 2016. godine, JU Centar za socijalni rad je upošljavao 35 zaposlenika. U okviru navedenog broja četiri zaposlenika sa kvalifikacijom VSS nalazili su se na stručnom osposobljavanju (volonteri) i četiri zaposlenika su radili po ugovoru na određeno vrijeme.

Planirani broj izvršilaca po sadašnjoj sistematizaciji iznosi 83 uposlenika i u odnosu na broj trenutno zaposlenih nije popunjeno 50 radnih mjesta. Zbog povećanog obima poslova i djelatnosti koju obavljamo, najprioritetnije je zapošljavanje socijalnih radnika.

13.2. ISPLATA PLATA I NAKNADA

Prosječno isplaćene plaće zaposlenih po kvalifikacijama za 2016. godinu iznosile su:

TABELA br. 31

R./br.	Kvalifikacija	Prosječna plaća
1.	VSS	1.197,71
2.	SSS	844,17
3.	NSS/NK	576,84
4.	Volonteri	150,00

Prosječno isplaćena neto plaća po zaposlenom u 2016. godini iznosila je 1.010,01 KM (napomena: u prosjek nisu uračunati osobe na stručnom osposobljavanju tj.volonteri)

U 2016. godini od ukupno 35 uposlenika, 22 uposlenika je imalo koeficijent VSS čiji je prosjek plata iznosio 1.197,71 KM.

Četiri uposlenika je primljeno na stručno osposobljavanje (volonteri) čiji je prosjek naknade iznosio 150,00 KM.

U poređenju sa prosječno isplaćenom neto plaćom u 2015.godini ista je smanjena za oko 1%, što ne predstavlja stvarno smanjenje plaća, nego posljedicu promjene kvalifikacione strukture zaposlenih.

Odnos između najviše isplaćene plaće i najniže isplaćene plaće bez minulog radom u decembru 2016. godine iznosi 3,09

$$1.635,90 : 529,72 = 3,09$$

Neto plaće su redovno isplaćene, uz potpuno poštivanje odredbi Zakona o porezima i doprinosima, odnosno uz isplate plaća redovno su izmireni i odgovarajući pripadajući doprinosi iz plaća, na plaće i akontacije poreza.

13.3. Naknade troškova zaposlenih

- Topli obrok je isplaćen u iznosu od 8,00 KM i kretao se u okviru dozvoljenih granica za budžetske korisnike, odnosno 1% od neto plate FBIH.

- Regres za korištenje godišnjeg odmora isplaćen je u visini od 50% prosječne neto plaće isplaćene u FBiH odnosno u iznosu od 416,50 KM.
- Uposleniku kojem nije organizovan prevoz na posao i sa posla, a čije je mjesto stanovanja udaljeno od mjesta rada najmanje dva kilometra, pripada mjesečna novčana naknada za troškove prevoza u visini mjesečne karte gradskog odnosno prigradskog saobraćaja.
- Naknada za neprekidan rad u organima državne službe (jubilara nagrada) se isplaćivala prema prosječnoj neto plaći FBiH za prethodna tri mjeseca prema objavljenom statističkom podatku, koja prethode mjesecu u kojem uposlenik stiže pravo na nagradu sa pripadajućim koeficijentima za navršene godine rada.
- Dnevnicu za službeno putovanje u zemlji iznosi 25,00 KM za putovanje koje traje preko 12 sati. Ako službeno putovanje traje od 8 do 12 sati obračunava se polovina dnevnice.

13.4. STRUKTURA PRIHODA I RASHODA

Finasiranje djelatnosti Centra se prelaskom na trezorsko poslovanje vrši isključivo iz Budžeta Grada Tuzla. Iz gradskog budžeta se finansiraju plaće, naknade zaposlenih i materijalni troškovi.

U dole navedenom pregledu dat je prikaz prihoda i rashoda po glavnim vrstama troškova, kao i usporedba sa ostvarenjem iz prethodne godine i planiranim veličinama za tekuću godinu.

TABELA PRIHODA

Redbr.	OPIS	Ostvareno u 2015 g.	Plan u 2016 g.	Ostvareno u 2016 g.	Index 5/4
1	2	3	4	5	6

1.	Grantovi neprofitnim organ. Grada Tuzla-prihodi iz Budžet	816.844,62	893.240,00	876.488,56	98,12%
2.	Prihodi od pružanja usluga građanima	11.740,37	15.000,00	3.116,98	20,78%
3.	Uplaćene refundacije bolovanja iz ranijih godina	1.624,20	12.900,00	6.826,53	52,92%
4.	Primljeni tekući transferi od Države	2.692,80	4.470,00	4.049,10	90,58%
5.	Primljeni tekući transferi od Kantona	11.039,40	0,00	0,00	0,00%
6.	Primljeni tekući transferi od Federalnog Zavoda za zapošljavanje	1.864,56	1.866,00	1.864,56	99,92%
7.	Primljeni tekući transferi od Federacije	0,00	6.915,35	6.885,30	99,57%
8.	Donacije	999,01	6.070,00	6.037,51	99,46%
9.	Naplata prih.od troškova naplate po osnovu pokret prin.napl.	242,50	230,00	230,00	100,00%
10.	SUFICIT	10.230,61	0,00	0,00	0,00%
	OSTVARENI PRIHODI	857.278,07	940.695,35	905.498,54	96,26%

TABELA RASHODA

1.	Neto plaće i naknade	393.363,22		426.369,34	
2.	Doprinosi na teret zaposlenih	180.438,15		195.575,04	
3.	Bruto plaće	573.801,37	627.696,00	621.944,38	99,08%
4.	Naknade za topli obrok	57.984,63		59.261,94	
5.	Naknade za prevoz na posao	10.057,06		9.640,78	
6.	Regres za godišnji odmor	13.232,00		14.161,00	
7.	Otpremnine za odlazak u	---		---	

8. penziju				
9. Jubilarne nagrade	1.660, ---		6.063,25 3.352,00	
10. Pomoć u slučaju smrti ili teže invalidnosti				
11. Naknada troškova zaposlenih	82.934,19	98.000,00	92.478,97	94,37%
12. Doprinosi poslodavca	59.859,66	66.270,00	64.882,51	97,91%
13. Putni troškovi	1.320,93	3.600,00	3.102,30	86,17%
14. Izdaci za električnu energiju	6.987,00		6.431,21	
15. Izdaci za centralno grijanje	8.794,36		9.563,19	
16. Izdaci za energiju	15.781,36	17.280,00	15.994,40	92,56%
17. Izdaci za vodu i kanalizaciju	970,75		1.078,02	
18. Izdaci PTT usluga	20.523,33		29.421,16	
19. Izdaci za usluge obezbjeđenja	---			
20. Izdaci za usluge odvoza smeća	2.587,57		2.723,76	
21. Izdaci za komunalne usluge	24.081,65	35.030,00	33.222,94	94,84%
22. Izdaci za administrativni materijal	10.682,1		11.389,76	
23. Izdaci za materijal za čišćenje	894,55		1.680,60	
24. Nabavka materijala	11.576,74	13.330,00	13.070,36	98,05%
25. Izdaci za usluge prevoza i gorivo	3.736,43	5.240,00	3.985,33	76,06%
26. Izdaci za tekuće održavanje	5.427,47	6.730,00	5.275,29	78,39%
27. Izdaci osiguranja	2.386,86	3.200,00	2.932,80	91,65%
28. Ugovorene usluge	8.900,47	8.485,35	8.152,16	96,07%
29. Izdaci za hard.i soft.usluge	4.244,55	4.950,00	4.167,40	84,19%
30. Izdaci za rad volontera	25.593,62	12.100,00	9.840,13	81,32%
31. Ostale ugovorene usluge	13.246,83	16.800,00	15.906,58	94,68%
32. Soc. jednokratne pomoći	2.692,80	4.470,00	4.049,10	90,58%
33. Nabavka opreme	21.693,14	17.510,00	6.493,89	37,87%
TEKUĆI RASHODI	857.278,07	940.691,35	905.498,54	96,26%

Ukupni rashodi djelatnosti Centra iznosili su 905.498,54 KM i povećani su za 6 % u odnosu na prethodnu godinu (857.278,07 KM).

Ostvareni prihodi i rashodi u odnosu na finansijski plan za 2016.godinu su slijedeći:

TABELA br. 33

Redbr.	Opis	Fin.plan 2016. god.	Ostvarenje u 2016. god.	Index
1.	Rashodi	940.691,35	905.498,54	96%
2.	Prihodi	940.691,35	905.498,54	96%

Ako posmatramo ostvarene prihode i rashode, vidimo da su manji u odnosu na finansijski plan za 4 %.

U posmatranoj godini obračun plaća je vršen shodno odredbama Zakona o radu, po kome se za sve zaposlenike bez obzira na dužinu trajanja Ugovora o radu obračunavaju pripadajući doprinosi i porezi.

Naknade troškova zaposlenih odnose se na isplate toplog obroka, naknade za troškove prevoza na posao i sa posla, isplata regresa, jubilarnih nagrada. Ovdje trebamo naglasiti da su sve isplate zaposlenicima čija je visina određena odlukama Vlade FBiH isplaćene u dozvoljenim granicama te su tako bile oslobođene plaćanja poreza i doprinosa.

Doprinosi poslodavca su proporcionalni isplaćenim plaćama zaposlenika i u odnosu na plan manji su za 2 %.

Putni troškovi i dnevnice koji su realizovani manji su za 14 % u odnosu na finansijski plan. Troškovi dnevnica u zemlji iznose 1.490,80 KM, dok troškovi dnevnica u inostranstvu iznose 1.611,50 KM.

Izdaci za energiju odnose se na utrošenu električnu energiju u iznosu od 6.431,21 KM i izdaci za centralno grijanje u iznosu od 9.563,19 KM. Ovi izdaci u odnosu na prethodnu godinu veći su za 2% a u odnosu na plan manji za 7 %.

Grupu izdataka za komunalne usluge sačinjavaju: izdaci za vodu i kanalizaciju u iznosu 1.078,02 KM, izdaci za usluge odvoza smeća 2.723,76 KM, izdaci za telefon 6.717,05 KM, izdaci za internet 842,40 KM, izdaci za mobilni telefon 2.525,15 KM i izdaci za poštanske usluge 19.336,56 KM.

Izdaci za administrativni materijal se odnose na utrošak kancelarijskog materijala, kompjuterskog materijala, sitnog inventara, materijala za čišćenje, a u odnosu na plan manji su za 2%.

Izdavanja za usluge goriva, maziva i registracije vozila manji su za 24 % u odnosu na plan. Odnosno, ukupni troškovi goriva za 2016. godinu iznose 3.351,40 KM, motorno ulje 34,40 KM i registracija motornih vozila 599,53 KM.

Izdaci za tekuće održavanje (zgrada, oprema, vozila) su manji za 22% u odnosu na plan.

Index smanjenja od 8% odnosi se na izdatke za troškove osiguranja imovine, uposlenika i automobila.

U grupu izdataka ugovorenih usluga knjižene su usluge medija, usluge javnog informisanja i odnosa sa jav. (objava oglasa), usluge reprezentacije, ostale nepomenute usluge (taxa, uvjerenja i sl.). Ti izdaci su manji za 4% u odnosu na plan.

Troškovi reprezentacije iznosili su: 1.296,17 KM, usluge javnog informisanja i odnosa sa jav. (objava oglasa) 524,16 KM, usluge stručnog obrazovanja 1.040,00 KM, ostale nespomenute usluge 4.145,87 KM, usluge štampanja 895,95 KM, ostali izdaci za informisanje 250,01 KM.

Izdaci za hardverske i softverske usluge za 2016.godinu iznose 4.167,40 KM, u odnosu na finansijski plan su manje za 16 %.

Na ostale ugovorene usluge (posebne usluge) su knjiženi izdaci za Upravni odbor u iznosu od 10.389,60 KM, Naknada za rad posredovanja u iznosu 3.116,98 KM kao i Ugovori o djelu po projektu Deutsche Gesellschaft **für** Internationale Zusammenarbeit (GIZ) organizacije.

Takođe, u grupu izdaci za volontere knjiženi su izdaci za osobe na stručnom osposobljavanju Grada Tuzla u iznosu od 9.840,13 KM

Socijalni oblici od 01.01.2012. godine se finansiraju preko Ministarstva za rad i socijalnu politiku TK posredstvom trezora Kantona.

U dole navedenom pregledu dat je pregled jednokratnih novčanih pomoći koje su isplaćene od strane Ministarstva u 2011, 2012, 2013, 2014, 2015 i 2016. godinu.

TABELA br. 34

godina	2011	2012	2013	2014	2015	2016
Jednokratne novčane pomoći	142.231,65	96.099,00	96.093,00	96.079,00	70.000,00	47.720,00

Iz prethodne tabele vidimo da su sredstva za jednokratne novčane pomoći iz godine u godinu sve manja. Tako npr. sredstva u 2016. godinu su manja u odnosu na 2015. godinu za 32% a u odnosu na 2011. godinu 67%.

KAPITALNI IZDACI

Shodno članu 15. stav 4. Pravilnika o knjigovodstvu budžeta proračuna u FBiH, amortizacija-otpis stalnih sredstava obračunata je po propisanim stopama iz Nomenklature i knjižena je na teret izvora sredstava u iznosu od 25.265,32 KM.

Sredstva i oprema kojom Centar raspolaže je zastarjela i dotrajala, a buduća ulaganja ne možemo planirati bez kapitalnih potpora finansijera.

TABELA br. 35

R/b	Kapitalni izdaci	Kapitalni izdaci za 2015. godinu	Kapitalni izdaci za 2016. godinu	Index
1.	Nabavka opreme	21.693,14	6.493,81	29,93%
2.	Nabavka građevina	--	--	

JU Centar za socijalni rad u toku 2016. godine je zbog dotrajalosti opreme nabavio istu u iznosu od 6.493,81 KM, a odnosi se na: namještaj i kompjutersku opremu. Izdaci za nabavku opreme su manji u odnosu na finansijki plan u iznosu od 62 %. Razlog smanjenja je sto rebalansom budžeta sredstva nisu prebačena na poziciju Rekonstrukcija zgrade i samim tim

neurošena sredstva su planirana u 2017. godini.

13.5. PODACI O OBAVEZAMA PREMA DOBAVLJAČIMA I POTRAŽIVANJIMA

Obaveze prema dobavljačima sa 31.12.2016. godine iznose 7.144,74 KM. Navedene obaveze se odnose tekuće račune iz mjeseca decembra i izmiruju se u skladu sa preuzetim obavezama.

U okviru kratkoročnih potraživanja, sredstva u iznosu 11.197,01 KM se odnose na refundacije za novčanu naknadu umjesto plate ženi-majci od Ministarstva za rad, socijalnu politiku i povratak TK.

14. REALIZACIJA PROJEKATA

1. Javna ustanova Centar za socijalni rad Tuzla je početkom maja 2016.godine u partnerstvu sa NO „Amica Educa“ počela sa realizacijom **projekta „Porodična grupna konferencija“** koji je podržan od strane IN fondacije-fondacije koja se bavi unapređenjem socijalne inkluzije djece i mladih u BiH. Cilj Projekta je unapređenje sistema podrške i usluga za porodice s djecom u riziku putem osnaživanja porodice uz pomoć modela „Porodična grupna konferencija“, kako bi porodica djelovala kao donosilac odluka u procesu rješavanja problema njenih članova. Ovaj model rad u BiH postoji od 2011.godine, i do sada se razvio u 5 gradova: Sarajevu, Banja Luci, Mostaru, Zenici i Bijeljini, a od 2016.godine i u Tuzli, Bihaću i Gradišci.

2. Centar za socijalni rad Tuzla je protekle 2016.godine bio partner na nastavku projekta koji provodi organizacija Hope & Homes for children, a pod nazivom **„Transformacija Ju Dom za djecu bez roditeljskog staranja u niz novih usluga koje će podržati odrastanje djece u porodicama“** (druga faza).

Predstavnici ovog Centra su svaki mjesec prisustvovala na sastancima koji su se održavali i na kojim su bili prisutni i drugi predstavnici Centara i nadležnog Ministarstva kao i predstavnici organizacije Hope & Homes. Glavni cilj projekta je izmještanje djece iz ustanova socijalne zaštite, a posebno iz JU Dom za djecu bez roditeljskog staranja, a na čemu ovaj Centar radi konstantno. Predstavnici koji su uključeni u ovaj projekat vrše promociju hraniteljstva konstantno tokom kalendarske godine, te vrše afirmaciju novih hranitelja, te se tako u

protekloj godini javilo još pet potencijalnih hraniteljskih porodica čija je obrada u toku.

Predstavnica našeg Centra je također uzela aktivno učešće i u kreaciji i prezentaciji još jedne nove usluge u okviru Doma, a to je **Dnevni centar za djecu**, te je osmišljen i sačinjen protokol postupanja i smještaja djece u Dnevni Centar, a izvršena je i prezentacija istog svim Centrima kao i uposlenicima svih Osnovnih i Srednjih škola na području Grada Tuzla.

3. Nastavljena je saradnja sa nevladinom organizacijom iz Njemačke GIK (Deutsche Gesellschaft für Internationale Zusammenarbeit (GIZ) GmbH) sa kojom je rađeno na novom projektu koji je započet u oktobru 2015.godine i trajeće do 2017.godine a ima naziv **„Socijalna prava za ranjive grupe-SoRi“**.

a) U okviru projekta Sori Centar je realizovao u 2016.godini manji projekat na temu: **„Radionice podrške i jačanja romskih porodica odnosno žena i djevojčica kroz edukaciju o problemima maloljetničkih brakova i seksualnog i reproduktivnog zdravlja“**., Područja na kojim su se radionice održavale su područje MZ Mihatovići, Mejdan i Kiseljak.

Projekat je krenuo sa realizacijom u aprilu mjesecu 2016.godine, a završen je u oktobru iste godine, a realizovan je u saradnji sa NVO UG „Snaga žene“, tačnije sa doktoricom Brankom Antić Štauber. Radionice su održane na gore navedenom području i to u dva ciklusa, prvi dio se bazirao na teorijskom dijelu i upoznavanju prisutni o zakonskoj regulativi kao i o spolno prenosivim bolestima i njihovim posljedicama.

U drugom ciklusu radionica fokus je bio više na interakciji između učesnika i predavača, kao i na testiranju prisutnih na spolno prenosive bolesti, a što je bilo na dobrovoljnoj osnovi.

Tokom održavanja radionica imali smo izvrsnu saradnju sa svim školama, jer su se radionice održavale u njihovim prostorijama, također odziv učesnika je bio zadovoljavajući, a najbitnije i feedback je bio jako pozitivan. Učesnici su konstatovali da su dosta toga naučili što do sada nisu znali. Da su im radionice bile od koristi kao i sami predavači.

b) U okviru ovog projekta je predviđena i **izrada Monitoringa Politike socijalnog uključivanja općine Tuzla 2014-2018 godine** i za tu aktivnost je Grad Tuzla imenovao Radnu grupu za izradu akcionog plana u okviru projekta „Socijalna uključenost, pravo a ne privilegija“. Do sada su održana dva sastanka sa učešćem predstavnika Centra.

4. Javna ustanova Centar za socijalni rad Tuzla je u 2016.godini učestvovala u Projektu Zatvaranje Kolektivnih centara i alternativnih smještaja pružanjem javnih stambenih rješenja-CEB II, koji se u prvom dijelu bavio identifikacijom i verifikacijom korisnika stambenog zbrinjavanja.

Takođe je Centar učestvovao u okviru odabira korisnika stambenih jedinica u okviru Regionalnog stambenog programa koji se provodi u saradnji sa Federalnim Ministarstvom raseljenih osoba i izbjeglica, Ministarstvom za ljudska prava i izbjeglice Sarajevo, predstavnicima Grada Tuzla, UNHCR-a i OSCE-a.

U okviru projekta „Sistem socijalnog stanovanja“ Hilfswerk Austria (HWA) koji je realizovan tokom 2015.godine, u 2016.godini dodijeljeno je preostalih 4 stambene jedinice, a koje su korisnici kojima su dodijeljene stambene jedinice tokom 2015.godine napustili.

Prilikom izrade Strategije za mlade Grada Tuzla 2017-2026 Centar je učestvovao u izradi iste i dao svoj doprinos u dijelu koji se odnosi na zdravlje, zdravstvenu i socijalnu zaštitu mladih.

5. Uposlenici Javne ustanove Centar za socijalni rad Tuzla bili su uključeni i u realizaciju Projekta **ROMA ACTION (RA) II** podrška socio-ekonomskom jačanju romske populacije u BiH putem obezbjeđenja stambenih jedinica i socio ekonomskih mjera sa aktivnim učešćem lokalnih vlasti, a koji su provodili Općina/Grad Tuzla i Hilfswerk Austrija International. Isti su bili članovi Komisije za izbor/odabir korisnika za rekonstrukciju/sanaciju individualnih stambenih jedinica na području Općine/Grada Tuzla, pomogli aplikantima pri pribavljanju dokumentacije, te dokumentaciju kao i informacije kojima raspolaže ovaj Centar dostavili Komisiji.

6. Centar je u prošloj godini u saradnji sa NO „Zemlja djece u BiH“ vodio kampanju, vodeći se isključivo principom najboljeg interesa djeteta, na **rješavanju problema zdravstveno neosigurane djece**. Pokušali smo ukazati na spornu odredbu člana 14. Zakona o izmjenama i dopunama kantonalnog Zakona o socijalnoj zaštiti, zaštiti civilnih žrtava rata i zaštiti porodice sa djecom TK kojom se krše međunarodni i ustavni standardi u oblasti prava djeteta, a čija implementacija će za posljedicu imati isključivanje odnosno uskraćivanje prava na obavezno zdravstveno osiguranje velikom broju marginalizirane grupe djece, uzrasta 6-15 godina starosti. Na ovo smo upozoravali i kroz institut Javne rasprave kad smo podnijeli amandman u pravcu brisanja navedene odredbe, ali isti nije bio prihvaćen od strane predlagača.

7. U saradnji sa Edukacijsko rehabilitacijskim fakultetom Tuzla Centar se uključio u **Projekat Sekundarna prevencija poremećaja ponašanja kod djece u riziku 2016/2017-**

Ovaj program je namijenjen za djecu u osnovnoj školi uzrasta od 10-14 godina. Osmišljen je u bliskoj saradnji sa profesorima Edukacijsko rehabilitacijskog fakulteta u Tuzli, Odsjek za poremećaje u ponašanju i provodit će se partnerski tokom narednih 18 mjeseci. Orijeantiran je na školsku sredinu i podržava selektivne preventivne intervencije što podrazumijeva pristup sekundarnoj prevenciji poremećaja u ponašanju kod djece u riziku. Programom će se kao dijelom strategije pored nastavnika, obuhvatiti roditelji djece te će se na taj način i roditelji upoznati sa sadržajem programa pomažući u sprovođenju istog kao i steći nova znanja o roditeljskim vještinama, komunikaciji i suočavanjem sa konfliktnim situacijama.

8. Centar je aplicirao na Javni poziv koji je raspisala Raiffeisen banka i odobrena su mu sredstva za **projekat „Program poboljšanja higijenskih uslova redovnih učenika romske populacije OŠ „Kiseljak“ koji se nalaze u stanju socijalne potrebe“**. Po tom projektu Centar je obezbjedio i podijelio 51 higijenski paket porodicama koja se nalaze u stanju socijalne potrebe.

9. U 2016.godini nastavljena je **saradnja sa organizacijom Misija Bez Granica iz Mostara**, nevladine organizacije koja pomaže socijalno ugrožene porodice. U 2016.ova organizacija je uključila nekoliko porodica u program podrške. Kriteriji za uključenje porodica su funkcionalnost porodice i njezin potencijal za rast.

U 2016.godini obezbjeđeni su **paketi za građane Tuzle**, koji se nađu u stanju socijalne potrebe putem raznih organizacija i to:

Medicinska škola putem donatora Johanniter-Unfall-Hilfe e.V.-100 paketa

Nevladina organizacija „Crveno bijela crvena radost“ iz Tuzle-paketa hrane, školskog pribora, odjeće i lijekova, ogreva

Misija bez granica, Mostar-100 paketa

15.. ZAKLJUČCI, MJERE I IZVORI PODATAKA

15.1. ZAKLJUČCI

1. Centar je u 2016.godini realizovao sve svoje programske ciljeve i zadatke izuzev onih koji su zavisili od viših organa vlasti (FBiH i TK), zbog nedostatka sredstava u budžetima, iako je radio sa nedovoljnim brojem stručnih radnika i sa manjkom raspoloživih sredstava.

2. Posebnu pažnju Centar je posvećivao najugroženijim kategorijama stanovništva kao što su: osobe bez sredstava za život (korisnici stalne novčane pomoći), osobe sa smetnjama u psihofizičkom razvoju, djeca ugrožena porodičnom situacijom, porodice sa djecom, punoljetne osobe koje nemaju dovoljno sredstava za izdržavanje stare i iznemogle osobe, civilne žrtve rata itd. Pružene su konkretne novčane i druge materijalne i nematerijalne pomoći, pomoći u smještaju u porodice i ustanove, preuzimanje starateljstva, pomoći u zdravstvenoj zaštiti, pomoći u psihosocijalnoj zaštiti i druge vrste konkretnih pomoći.

3. Velika pažnja je posvećena radu na prevenciji i sprečavanju negativnih društvenih pojava,

kao što su: maloljetnička delinkvencija, nasilje u porodici, prostitucija, trgovina ljudima, skitnja i prosjačenje, te alkoholizam i narkomanija. Značajna pažnja je posvećena i posredovanju kod razvoda brakova, mirenja bračnih partnera i posredovanja sa osuđenim licima i njihovim porodicama.

4. Ostvarena je dalja dobra saradnja sa osnivačem (Gradom) i drugim subjektima kao što su: pravosudni organi, policija, mjesne zajednice, škole, sa raznim ustanovama i institucijama, gradskimslužbama, te sa nevladinim organizacijama.

5. Zapošljavanju u Centru je posvećena pažnja spram raspoloživih sredstava, a učešće u 50 seminara i edukacija uzelo je 18 stručnih radnika.

6. Centar je i u 2016.godini iznalazio načine da samostalno ili u saradnji sa drugim subjektima osigura dodatna novčana i druga sredstva kako bi zadovoljio što veći broj potreba građana Grada i u tome je dosta uspijevao.

7. Centar je i u 2016.godini svoje poslovanje zasnivao na važećim zakonskim i drugim finansijskim propisima, na raspoloživim budžetskim sredstvima, na principima trezorskog poslovanja i svojih akata.

15.2. MJERE

1. Neophodno je reformisati čitav sistem socijalne zaštite, odnosno izgraditi sistem koji će biti usklađen sa ekonomskim razvojem. Tada ne bi dolazilo do toga da se krupna socijalna pitanja regulišu odlukama, već bi se primjenjivali zakoni i ne bi se dešavali prekidi u ostvarivanju prava, npr. pravo na dječiji dodatak.

2. Neophodno je stvaranje zakonskih pretpostavki za formiranje budžetskih fondova, ali i razvojnog socijalnog fonda koji bi okupljao sredstva budžeta, privatnog i nevladinog sektora. Ovi fondovi bi obezbjedili sigurno finansiranje, pružanje proširenih socijalnih usluga, mješoviti sistem, pružanja usluga, kao i tržišni način za one koji žele nešto više od onog što je obaveza države.

3. Neophodno je da ministarstva iz oblasti socijalne zaštite, u saradnji sa drugim tijelima u državi rade na donošenju mjera koji će voditi ka harmonizaciji zakona na entitetskom i kantonalnom nivou čime će se smanjiti postojeća diskriminacija u ostvarivanju prava na socijalnu zaštitu na teritorijalnom nivou i omogućilo ujednačeno ostvarivanje prava na sve građane.

4. Potrebno je izgraditi takav pristup socijalnoj zaštiti koji će biti zasnovan na potrebama i aktivnoj ulozi korisnika, decentralizaciji socijalne politike i razvoja sistema usluga koje u prvi plan stavlja potrebe korisnika i razvija usluge čija vrsta i sadržaj mogu odgovarati potrebama više različitih ciljnih grupa. Taj se pristup treba bazirati na poštivanju ljudskih prava, osnaživanju i participaciji korisnika, a u njemu treba primjenjivati holističku procjenu korisnika pri čemu sam korisnik postaje partner, a ne objekt socijalne zaštite.

5. Potrebno je izgraditi konzistentan, pravedan i održiv sistem u kome sve kategorije stanovništva, kojima je pomoć potrebna, neće zavisiti od karaktera vlasti u bilo kom periodu. Da bi se to ostvarilo potrebno je što prije uraditi socijalnu kartu barem na nivou Tuzlanskog kantona.

6. Zakonima o socijalnoj zaštiti treba omogućiti precizno obavezno informisanje građana o pravima u okviru socijalne zaštite. Sve zakone i odluke treba staviti u proces javnih rasprava kako bi se učesnici u sistemu socijalne zaštite mogli učestvovati u donošenju politika i biti upoznati s pravima koja im pripadaju.

7. Pokazalo se da su u socijalnoj sferi jako potrebne inicijative i podrška lokalne socijalne zaštite koja će mobilisati dodatne ljudske i materijalne potencijale u rješavanju socijalnih problema. Ta potreba se potvrdila naročito u svim kriznim situacijama kao što su poplave i klizišta u toku 2014. godine.

8. Kako se BiH nalazi na putu ka EU trebat će obezbijediti poštivanje međunarodnih konvencija i standarda, izmjene zakonskih rješenja usklađenih sa Evropskom socijalnom poveljom, Evropskim paktom o ekonomskim, socijalnim i kulturnim pravima, kao i drugim dokumentima koji regulišu pitanja iz oblasti socijalne zaštite.

15.3. IZVORI PODATAKA

Izvori podataka za sastavljanje ovog Izvještaja su:

1. Statistički izvještaji Centra za socijalni rad za 2016. godinu dostavljeni Zavodu za statistiku FBiH i to:

- Statistički izvještaj o starateljstvu i usvojenju i

- Statistički izvještaj o korisnicima i oblicima socijalne zaštite;

2. Podaci o korisnicima socijalne i dječije zaštite za 2016. godinu dostavljeni Ministarstvu za rad, socijalnu politiku i povratak Tuzlanskog kantona;

3. Anketni upitnici stručnih radnika i referenata;

4. Evidencije iz protokola i

5. Budžet Grada, Odluka o izvršenju budžeta i Finansijski izvještaj Centra.

V.D.DIREKTORICA

Sonja Brčinović,prof.sociologije